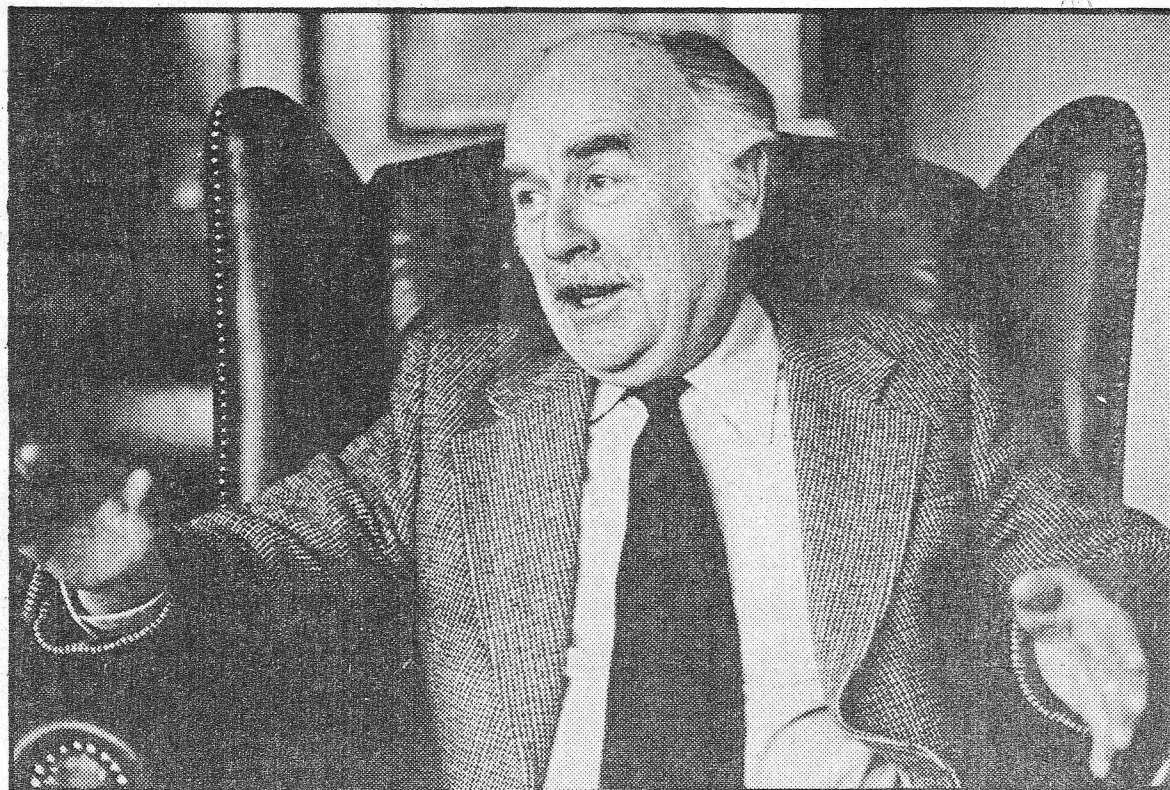

'Rembrandtiana' van Herman Strategier in Pieterskerk

'Ik componeer niet voor de eeuwigheid'

* Herman Strategier: "Mijn tijd is straks voorbij. Dan komen er anderen, zo hoort het ook".

(foto Luuk v.d. Lee)

DOORWERTH/LEIDEN - "Men weet in welk idioom ik werk en wat men van mij kan verwachten. Dat geeft houvast. Daarom heb ik nooit om opdrachten verlegen gezeten. Ik wil niet zeggen dat ik een ouderwetse sok ben, eerder wat men noemt gematigd modern. Ik ben een fervent tonalist. Het streelt de ijdelheid dat ze zo'n oude vent nog nodig hebben".

Over een kleine maand hoopt Herman Strategier 73 jaar te worden. De docent Strategier bereikte acht jaar geleden de pensioengerechtigde leeftijd en staakte zijn arbeid op het instituut voor muziekwetenschappen van de universiteit van Utrecht. Maar als componist ging hij niet met pensioen. Hij krijgt nog veel opdrachten. In negen maanden tijd zijn vier grote werken van hem in première gegaan: de compositie 'De lof van Walcheren' voor koor, solisten en orkest, 'Hazerswoude' ter gelegenheid van het 150-jarig bestaan van het Bernardus kerkkoor aldaar en een compositie voor het Gelders Orkest. De 'Rembrandtiana', die maandag in de Pieterskerk in Leiden ter gelegenheid van de opening van de Lakenfeesten voor het eerst wordt opgevoerd, maakt het kwartet vol. Een produktiviteit waar menig jonger componist jaloers op kan zijn.

**LEIDSE
LAKENFEESTEN**

15 JULI T/M 3 AUGUSTUS 1985

Herman Strategier is in Leiden niet onbekend. Hij was vele jaren dirigent van het Madrigaalkoor. Het is voor de tweede maal dat hij een compositie aan Rembrandt wijdt. Op 12 juli 1956 ging van hem een cantate op teksten van onde anderen de dichter Jan Engelman over het leven van Rembrandt van Rijn in première in Leiden.

door
Ariejan Korteweg

Strategier: "Toen het fonds voor de scheppende toonkunst mij vroeg een Rembrandtcantate te maken, was mijn eerste reactie: die heb ik al gemaakt. Maar dat wisten zij natuurlijk ook. Ze wilden gewoon een nieuwe. Ik heb wel gezegd dat het nieuwe stuk geen cantate zou worden".

De compositie is gemaakt voor mannenkoor, koperkwintet en orgel, duurt ongeveer een kwartier en bestaat uit vijf delen. Strategier heeft er zelf teksten voor bij elkaar gezocht, die allen de lof van de schilder zingen.

'Gelijk de groote Rembrand, die 't bij Titiaan, van Dijk, noch Michiel Angelo, noch Rafel zog te haalen.

En daarom liever koos doorluchtiglijk te dwaalen,

Om d'eerste ketter in de schilderkunst te zijn'.

Die regels zijn afkomstig van de zeventiende eeuwse dichter Andries Pels. Andere teksten zijn ontleend aan de 'Roem van Rembrandt' van Van den Bosch, 'Schouburgh der schilders en schilderessen' van Houbraken en 'Voor Rembrandt's standbeeld' van Jac. van Looy.

Klooster

Dat Strategier uitsluitend teksten uit vorige eeuwen gebruikt, heeft te maken met zijn eigen smaak. Zoals hij zelf zegt: "Lucebert is een groot dichter, neem ik aan. Maar ik kan er niet mee overweg. Zo zou ik bijvoorbeeld ook een opdracht om een muziekstuk over Mondriaan te maken niet aanvaarden". Het heeft ook een pragmatische reden: bij dergelijke oude teksten kunnen er geen problemen met auteursrechten ontstaan.

Hij is van oorsprong opgeleid in de kerkmuziek en heeft geleidelijk zijn werkkerrein uitgebreid. De laatste jaren vat hij echter zijn oude liefde weer op. Hij bespeelt soms het orgel in zijn woonplaats Doorwerth, maakt deel uit van de werkgroep liturgische muziek, die een nieuw repertoire voor de huidige liturgie moet samenstellen en heeft een intensief contact met het trappistenabdij van Maria Toevlucht in Zundert. Voor de broeders maakte hij de muziek voor het officie van alle feestdagen. Als hij het klooster bezoekt speelt hij in de hele officie het orgel. "In Zundert wordt dagelijks werk van mij gezongen. Dat geeft een prettig gevoel".

"Kerkmuziek moet dienstbaar zijn aan de liturgie. Die dienstbaarheid vergroot de kans dat het goed is. De vanitas, ijdelheid en roem krijgen niet de kans op de voorgrond te treden. Bij het maken van kerkmuziek loop je minder de kans naast je schoenen te gaan lopen".

Strategier heeft zijn leven lang gecomponeerd. Naar eigen schatting staan er ruim driehonderd stukken, groot en klein, op zijn naam. Daaronder, naast de kerkmuziek, werken voor symfonieorkest, maar ook de 'Mouvements symphoniques' voor fanfare en twintig etudes en een aantal sonatines voor accordeon.

"Ik ben inderdaad iemand die alle opdrachten leuk vind. Ik heb duo's voor gitaar geschreven en accordeonmuziek gemaakt, terwijl ik die instrumenten niet beheers. Ach, er zijn altijd wel mensen bereid je te helpen. En de rechtse kant van een accordeon geeft geen problemen; dat is gewoon een klavier".

"Van componeren kun je hoogstens leven als je in de amusementsmuziek zit. Ik heb mijn leven lang gedoceerd, aan conservatoria en aan de universiteit. Componeren deed ik 's avonds, in de weekenden en in de vakanties. Nu ik met pensioen ben en alles op het gemak kan doen, kan ik me haast niet meer voorstellen hoe ik er tijd voor kon vrijmaken".

Harp

Zijn laatste compositie? Hij wijst op de grote harp, die in een hoek van de huiskamer staat. "Die is van mijn kleindochter Godelieve. Zij wordt een hele goeie, dat kan ik je verzekeren. Ze had me gevraagd voor haar verjaardag een stukje te schrijven. Tsja, zo'n gevaarte in de kamer, dat kan me dan wel inspireren".

"Of mijn muziek mij zal overleven? Ik weet het niet en het maakt me ook niet uit. Voor de nazaten kan het prettig zijn als er dan nog wat revenuen binnenkomen. Maar zelf ken ik er geen eeuwigheids waarde aan toe. Mijn tijd is straks voorbij. Dan komen er anderen, en zo hoort het ook".

"Het klinkt misschien vreemd, maar de nieuwsgierigheid naar hoe een compositie klinkt neemt met het klimmen der jaren af. Tijdens het componeren hoor ik de muziek in mijn hoofd. Als dan de avond van de eerste uitvoering is aangebroken denk ik vaak: zou ik toch maar niet thuisblijven. Zo'n rit in de auto 's avonds, dat wordt steeds minder een genoegen. Maar bij de uitvoering in Leiden ben ik aanwezig, dat is afgesproken".

'Rembrandtiana' van Herman Strategier wordt maandag om 20.30 uur in de Pieterskerk in Leiden uitgevoerd door de Koninklijke Zangvereniging Rotte's Mannenkoor o.l.v. René Verhoef, een koperkwintet en kerkorgel.

Diezelfde avond ook een voordracht van Henk van Ulsen over Rembrandt.